

De Samaritaanse vrouw

Herman Falke beeldt de Samaritaanse uit als een wulpse vrouw, en dat was ze ook. Ze zei tegen Jezus: "Ik heb geen man"; en Hij antwoordde: "Nee, maar je hebt er wel vijf gehad en die je nu hebt is je man niet." De Samaritaanse was bezig een puinhoop van haar leven te maken. Ze deugde niet, ze had een nogal heet erotisch leven achter de rug, en ze loog nog ook.

Toch laat Falke haar hoopvol omkijken naar de Heer. En daarmee doet hij recht aan deze beroemde vrouw uit het 4e hoofdstuk van Johannes. Ze ontmoeten elkaar niet voor niets bij de put van Jakob: Jezus is de zevende (!) man in haar leven en hij wordt de ware Jakob.

Als ze tegen Jezus zegt: "Ik heb geen man," antwoordt Hij niet: "Dat lieg je." Hij zegt: "Je hebt gelijk, zo is het." Want Jezus begrijpt dat ze wel een man heeft, maar geen man die echt om haar geeft. In een ongeregelde verhouding komt de vrouw er vaak het slechtst van af. Ze blijft onbeschermd en rechteloos, het slachtoffer van de verregaande mate waarin mannen liefde en seks weten te scheiden. Dat was toen zo en nu vaak nog. De Samaritaanse weet door schade en schande, dat al die los-

vaste relaties alles bij elkaar een ongelukkig leven opleveren. En dan wordt ze ook nog door de mensen met de nek aangekeken. Het is niet voor niets dat ze op dit hete middaguur naar de bron komt; nu zal ze niemand tegenkomen onderweg. Een publieke vrouw wil ook wel eens zonder publiek.

En dan ontmoet ze bij die put voor het eerst in haar leven een man die volkomen eerlijk en oprecht tegenover haar staat. Hij maakt geen verwijten. Hij doorziet haar. Hij verstaat haar verlatenheid. Hij luistert achter haar woorden. Als ze zegt: "Ik heb geen man" bedoelt ze: "Had ik die man maar niet!"

Als Jezus dat in haar woorden verstaat, wordt er iets in haar wakker: een hunkering naar wat lang geleden verloren ging. Ze hoeft zich tegenover Jezus niet te verweren, zoals tegenover al die andere mannen. Ze is voor Jezus een open put, zichtbaar tot op de bodem. Deze man, die haar geheim doorgrondt, moet zelf een geheim hebben: Hij moet God wel van dichtbij kennen. Ze zegt: "Heer, ik zie dat U een profeet bent, U hebt iets met God te maken, dat zie ik. Maar ik vind godsdienst zo'n ingewikkelde mannenzaak. Onze vaders zeggen dat we hier God moeten aanbidden en jullie rabbi's zeggen dat het in Jeruzalem moet. Ik kan er geen wijs uit worden." En Jezus geeft haar weer gelijk: "Inderdaad, de ware aanbidders zijn aan geen plaats gebonden; zij zullen aanbidden in geest en waarheid." Wat een verandering ineens. Alle schuttinkjes vallen weg.

De Samaritaanse voelt het. Bij iemand als Jezus leef je op. Ze voelt dat in haar een te lang verstopte bron tot leven komt. Ze mag rechtop staan en nieuwe wegen gaan. Ze hoeft zich niet meer in allerlei kronkels te wringen, zoals Falke haar afbeeldt. Schitterend rechtop loopt die slanke Samaritaanse als ze teruggaat naar haar stad. Jezus heeft een pure bron in haar ontdekt, een bron van levend water, dat meteen gaat stromen als ze haar stadgenoten naar Jezus brengt. De ontmoeting met Jezus heeft haar herschapen.